

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET AL DECANS I AL DRET A UNA CONVIVÈNCIA PACÍFICA (CONTAMINACIÓ ACÚSTICA)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 21 de setembre de 2024 el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què manifestava la seva disconformitat amb els sorolls que pateix el veïnat de la plaça de Masadas per l'excés de terrasses de bar que hi ha instal·lades, i demanava un estudi sobre la idoneïtat del nombre de terrasses autoritzades.

El ciutadà també es queixava dels diversos usos que es donen a la plaça, com ara el joc infantil i la celebració de festes d'aniversari, les actuacions de música en viu sense permís i les operacions de càrrega i descàrrega dels establiments, així com de diversos comportaments incívics que s'hi produeixen.

Actuacions fetes

Després d'examinar el contingut de la queixa, la Sindicatura va demanar a la persona interessada documentació que indiqués que s'havia dirigit en primera instància a l'Ajuntament en relació amb l'assumpte de les terrasses.

El dia 4 de desembre de 2024, en una entrevista mantinguda durant "La Sindicatura itinerant" al barri de la Sagrera, el ciutadà va exposar que els veïns i les veïnes de la plaça feia temps que estaven en contacte amb el consistori per tractar els problemes que hi ha en aquesta plaça i va aportar una còpia de la resposta rebuda a la reclamació de data 15 de juliol de 2024, per la qual cosa la Sindicatura va admetre a tràmit la queixa i va iniciar la instrucció de l'expedient.

Es va considerar convenient dirigir-se al **Districte de Sant Andreu** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada. El dia 9 de desembre de 2024 es va sol·licitar a aquest òrgan municipal la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Rebuda la informació municipal es van estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 31 de març de 2025 aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa les actuacions que va dur a terme l'Ajuntament.

CONSIDERACIONS

1. Antecedents sobre els problemes de convivència a la plaça

La plaça de Masadas, per la seva configuració (porticada i sense circulació) i per la seva ubicació (propera a centres d'ensenyament), esdevé un lloc idoni per a l'estada de les famílies del barri durant les tardes i els caps de setmana. La instal·lació de diverses terrasses d'establiments de restauració propicia que els adults s'hi quedin més estona i allarguin fins al capvespre o la nit, mentre els infants juguen lliurement a la plaça.

El fet que sigui un espai molt delimitat per les quatre línies de façana que donen a la plaça i sense trànsit rodat fa que pràcticament els únics sorolls que s'hi perceben siguin els propis del joc infantil, com ara crits, cops, corredisses, impactes de pilota, etcètera, i també els que puguin fer els clients de les terrasses dels establiments de restauració, així com els produïts a l'hora de muntar i recollir les terrasses.

L'any 2015 el ciutadà, que ara es queixa principalment per l'elevat nombre de terrasses que hi ha autoritzades a la plaça, **ja ens havia presentat una queixa per la manca d'atenció per part dels serveis municipals a les constants reclamacions per molèsties de soroll del veïnat de la plaça**. A partir d'aquell moment el consistori es va esmerçar per aconseguir una pacificació real i efectiva de l'espai.

Tot i així, **el mes de juliol del 2018 l'interessat va tornar a presentar una queixa per molèsties de soroll a l'entorn de la plaça**. Els sorolls tornaven a ser els generats pel joc infantil i el funcionament de les terrasses, a banda del provocat per l'accionament manual de les persianes de tancament dels locals que donen a la plaça, així com per la mala insonorització d'alguns dels establiments de restauració.

En aquella ocasió, es va constatar que la plaça tenia un ús intensiu, especialment entre les 17.00 i les 19.00 hores, pel joc dels infants del Col·legi Mare de Déu dels Àngels de Natzaret, especialment els divendres a la tarda. Es va valorar que calia més corresponsabilitat entre totes les persones que feien ús de la plaça, i, quant a les molèsties derivades del funcionament dels establiments de restauració i les seves terrasses, es va acordar que els efectius de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) en farien un seguiment acurat.

Ara bé, tot i els esforços i els recursos municipals implicats en la implantació de diverses mesures que el Districte mateix va posar en marxa per reduir les molèsties de

soroll a la plaça, des d'aquesta Sindicatura **es va considerar que calia continuar treballant per garantir eficaçment el dret al descans de la ciutadania.**

2. Actuacions dutes a terme des de la nostra última intervenció

Des de l'estiu del 2019, en què des d'aquesta Sindicatura vam recomanar que es continuessin aplicant **mesures per fer possible una bona convivència entre totes les parts a la plaça** (veïnat, restauradors i usuaris), el consistori ens ha informat de les actuacions fetes, que en resum són les següents:

- Implantació d'un pla de suport al joc per part del Servei de Prevenció del Districte.
- Reunions periòdiques amb el veïnat per abordar les queixes de soroll.
- Intervenció de serveis especialitzats, com ara el Servei de Gestió de Conflictes d'àmbit social a l'espai públic, el Servei de Prevenció i Convivència del Districte i l'equip de Policia de Barri de la Guàrdia Urbana.
- Creació d'una taula de seguiment amb la participació de tots els agents implicats.
- Elaboració d'un diagnòstic comunitari contactant amb 195 persones i 51 locals.
- Activació d'un equip per dinamitzar el préstec de pilotes d'escuma per part dels locals i així evitar l'ús de pilotes de cuir.
- Trasllat del mercat de pagès que es duia a terme quinzenalment els diumenges.
- Presències espontànies de la GUB.
- Dinamització d'altres zones de jocs infantils, com ara la plaça de l'Assemblea de Catalunya, durant els estius del 2023 i el 2024.
- Instal·lació d'un tòtem informatiu sobre civisme a partir de l'estiu del 2023.
- Elaboració d'un estudi acústic, acabat l'estiu del 2024.
- Marcatge del perímetre de les terrasses per delimitar l'espai que poden ocupar.
- Campanya de sensibilització sobre soroll i convivència, amb missatges als tovallolers dels establiments i també amb repartiment de vanos.
- Contractació extra de professionals de convivència durant els mesos de juliol, agost i setembre del 2024.

D'altra banda, i per comprovar si es complien els objectius de qualitat acústica establerts, des d'aquesta institució també havíem recomanat dur a terme mesuraments sonomètrics representatius dels nivells de soroll que suporta el veïnat de la plaça.

El mes de març del 2020 des del Departament de Llicències i Inspecció del Districte se'ns va comunicar que s'havia instal·lat un sonòmetre en un dels fanals de la plaça per poder valorar objectivament els nivells de so i les hores en què es produïen, i així poder actuar en conseqüència.

Es va comprovar que **durant l'any hi ha diversos pics de soroll de més de 70 dB(A), que acostumen a coincidir amb dies de festes, però també n'hi ha en altres ocasions.** Des d'aquesta institució no disposem de més informació sobre les dades obtingudes dels mesuraments acústics; el Districte únicament ens ha traslladat que es va concloure que les actuacions que s'estaven duent a terme a la plaça eren eficients per reduir les molèsties.

3. Altres actuacions previstes per millorar la situació a la plaça

El consistori considera que les actuacions fetes fins ara han contribuït significativament a millorar la convivència a la plaça i que han reduït el soroll i promogut un ús més respectuós de l'espai públic. Així mateix, s'ha constatat que el joc amb pilotes de cuir actualment és residual a la plaça i que, quan es detecta que n'hi ha, es pren una acció immediata i es contacta amb les persones involucrades.

És per aquesta i altres situacions conflictives que es puguin donar en aquest espai públic tan freqüentat que **el Districte aposta per continuar fent prospeccions** i contactant amb els veïns i veïnes i els comerciants/restauradors per obtenir una informació actualitzada sobre la situació de la plaça.

Entre les activitats que es preveu dur a terme o continuar fent en un futur immediat, els serveis municipals destaquen les següents:

- Renovació de la campanya de dinamització de jocs infantils a altres entorns propers del barri, dos dies per setmana durant el període d'estiu.
- Reunions de seguiment amb tots els agents implicats.
- Valoració d'inclusió en campanyes a escala de ciutat per a zones tensionades.
- Aprofitament de les campanyes de convivència de ciutat a l'entorn de la plaça.
- Limitació de les activitats que es permeten fer a la plaça i acceptació només de les que s'hi han fet històricament.

- Coordinació amb la GUB per assegurar-ne la intervenció en funció de les situacions que ho requereixin.
- Atenció ràpida i efectiva a les situacions conflictives que puguin tenir lloc.
- Continuació de les accions que s'han dut a terme anteriorment i que han donat bons resultats.

En aquest punt, des d'aquesta Sindicatura volem remarcar que, quan es tracta de molèsties concretes i específiques de cada establiment de restauració que les persones veïnes pateixen a l'interior dels seus habitatges, cal que aquestes es dirigeixin a l'Ajuntament per denunciar les molèsties de soroll en cadascun dels casos. Els serveis tècnics municipals s'encarregaran de comprovar que les instal·lacions dels locals compleixen la normativa acústica que els hi és aplicable.

Ara bé, quan ens referim als sorolls que es generen a l'espai públic on transcorre la vida quotidiana i on en gran mesura es produeixen les relacions socials, comercials i de lleure, **les autoritats municipals, com a responsables del disseny i l'organització de la ciutat, han de poder garantir la qualitat de l'espai públic de manera que es faciliti l'equilibri, l'harmonia i la cohesió social.**

4. L'ordenació de les terrasses a la plaça de Masadas

Tal com hem anat exposant en els punts anteriors, la plaça de Masadas, pel fet de ser un lloc habitual de trobada dels veïns i veïnes del barri, sempre ha tingut una demanda elevada de terrasses. Per aquest motiu i atès que es feia un ús abusiu i desendreçat de l'espai, especialment el porticat, es van haver de regular els espais màxims d'ocupació.

Així, el 15 de desembre de 2016 es va aprovar la Distribució prèvia de terrasses de la plaça de Masadas, que és aplicable des del 28 de gener de 2017, l'endemà de la seva publicació. Recordem que l'Ordenança de terrasses, en vigor des del 31 de desembre de 2013, preveia les distribucions prèvies per tal d'establir terrasses en els carrers de plataforma única sense voreres diferenciades, places, porxos, rambles i passejos.

Aquesta ordenació clara i definida de l'espai que poden ocupar les terrasses corresponia, entre d'altres, als objectius de **garantir el flux de vianants a la plaça i evitar la sobrecàrrega d'ús que s'hi produïa**. D'aquesta manera es va aconseguir alliberar l'espai central de la plaça totalment, així com els accessos a la plaça i els espais d'accés als edificis.

El nombre total de taules autoritzades a la plaça de Masadas és de 53, nombre inferior al màxim previst a la Distribució prèvia establerta i només poden tenir-hi autorització

els locals que tinguin façana a la plaça; cal tenir present que la superfície ocupada per les terrasses sempre ha de ser inferior al límit establert en l'article 13 de l'Ordenança de terrasses, amb la finalitat d'evitar possibles conflictes entre les activitats socials i econòmiques que es duen a terme a l'espai públic.

Actualment, des del Districte ens han confirmat que continuen aplicant-se les condicions establertes en l'esmentada Distribució prèvia de l'Ordenança de terrasses de la plaça de Masadas, i no ens consta que hi hagi una previsió immediata de modificar aquestes condicions preestablertes fa més de vuit anys.

L'informe municipal valora la implicació dels restauradors, ja que han mostrat un alt nivell de col·laboració per minimitzar el soroll. I ens recorden que ja fa anys que van decidir tancar una hora abans del que establien les seves autoritzacions de terrasses per minimitzar l'impacte acústic, i també ens informen que la majoria ha canviat les taules i cadires per d'altres que fan menys soroll o bé han posat elements que l'esmoreeixen.

En aquest sentit, des d'aquesta Sindicatura també valorem positivament totes aquestes accions que sembla que han estat proposades pels restauradors que treballen a la plaça, però no podem oblidar que les places i els carrers de la ciutat són un espai col·lectiu que pertany a tota la ciutadania i, per tant, cal que l'Ajuntament vetlli per **procurar fer conviure pacíficament els diversos interessos presents i, sobretot, respectant el descans del veïnat de la plaça.**

En la resposta municipal a la reclamació presentada per l'interessat el mes de juliol del 2024 sobre el possible nombre excessiu de terrasses autoritzades a la plaça de Masadas, es va informar el ciutadà que la secció nocturna de la GUB es va comprometre a fer un seguiment de l'horari de tancament de les terrasses instal·lades a la plaça, però no se li va respondre la petició concreta de fer un estudi acústic per valorar si el nombre de taules i cadires autoritzats actualment a la plaça és adequat per preservar el dret al descans de la ciutadania.

Per això, des d'aquesta Sindicatura insistim que es faci l'anàlisi demanada de l'estudi acústic dels mesuraments presos durant els mesos en què ha estat instal·lat el sonòmetre a la plaça, a fi de valorar quina és la repercussió que té el funcionament de les terrasses i, si cal, prendre mesures per modificar les condicions de les autoritzacions o, fins i tot, reduir el nombre de taules i cadires autoritzades a tot el conjunt de la plaça d'una manera proporcional i equilibrada, per tal de no perjudicar o discriminar cap dels operadors.

5. Drets de les persones veïnes

El dret a la ciutat està reconegut a l'article I de la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat (CESDHC). Es defineix la ciutat com l'espai col·lectiu que

pertany a tots els seus habitants, i les autoritats municipals assumeixen el foment de la dignitat i la qualitat de vida dels seus habitants. També la “Carta de ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona”, en l'article 4, reconeix el dret de les persones a trobar a la ciutat les condicions socials, econòmiques, polítiques, culturals, ambientals i d'accessibilitat universal per viure dignament a la ciutat.

Però hi ha molts altres drets que estan estretament relacionats amb el dret a la ciutat, com ara el dret al descans, el dret a l'espai públic i el dret a una convivència pacífica, a banda del dret al medi ambient i el dret a la salut (reconeguts en la mateixa CESDHC).

Així, podem assegurar que la vida urbana és un espai de trobada que pot generar contradiccions i problemes potencials de drets que l'Administració municipal ha de gestionar fomentant, amb tots els mitjans de què disposi, el respecte a la dignitat de tothom i la qualitat de vida de la ciutadania.

D'altra banda, recordem que totes les persones tenen el dret i també el deure d'utilitzar correctament els espais públics de la ciutat, així com el mobiliari urbà i la resta d'elements que hi estan ubicats. Per aquest motiu, és necessari que el Districte continuï amb les intervencions que consideri oportunes a la plaça per garantir tots els drets de la ciutadania.

L'article 12.1 de la “Carta de ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona” estableix que totes les persones tenen el dret i el deure de mantenir una convivència pacífica i de respectar els drets i les llibertats de les altres persones. Així mateix, en el punt 2 determina que **l'Ajuntament ha de promoure accions cíviques que constitueixin un exemple de convivència i ha de perseguir les actuacions de qui pertorbi indegudament la vida ciutadana.**

En aquest sentit, no s'observa desatenció o deixadesa en les funcions de responsabilitat municipal, ja que, segons informa el Districte, s'han dedicat esforços a mitigar tots els comportaments i les activitats que puguin pertorbar el descans i la tranquil·litat del veïnat, però cal continuar treballant en aquesta línia.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **el Districte de Sant Andreu ha de continuar treballant per preservar l'espai públic com un lloc de convivència i civisme, amb respecte ple a la dignitat i als drets de les persones.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de Sant Andreu** que continuï amb l'aplicació de les mesures previstes per minorar els diversos tipus de molèsties de soroll que es donen a la plaça.
- **Recomanar al Districte de Sant Andreu** que analitzi quina és la repercussió de les terrasses, segons els resultats dels mesuraments sonomètrics.
- **Recomanar al Districte de Sant Andreu** que, en funció de l'anàlisi de l'estudi acústic, valori la idoneïtat de reduir el nombre de taules i cadires, com demanava el ciutadà.
- **Recomanar al Districte de Sant Andreu** que informi l'interessat dels resultats de la valoració que es faci i de la decisió que finalment s'adopti.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.